

населення, надання громадянам можливості брати участь в управлінні державними та суспільними справами, активізація процесу роздержавлення усіх сфер суспільного життя, розвиток різних форм громадського самоврядування і самодіяльності, удосконалення механізмів зворотного зв'язку від суспільства до держави, максимальне розширення сфери судового захисту прав і свобод людини, формування поваги до права і до закону, виховати національний та державний патріотизм на основі поваги до національної історико-культурної спадщини, подолання масової пасивності, підвищення рівня соціальної свідомості.

Семко М.О., Ларінцева Н.В.

НТУ «ХП»

ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ.

Ідея громадянського суспільства своїм корінням сягає Давніх Греції та Риму, знаходить своє теоретичне втілення в працях Аристотеля, Цицерона, інших мислителів. З часом викристалізувалося розуміння громадянського суспільства як спільноти рівноправних громадян, яка не залежить від держави, але взаємодіє з нею заради спільного блага.

У політичній сфері громадянське суспільство забезпечує громадянам вільну участь у державних і громадських справах. Головним суб'єктом такого суспільства є людина, у ньому вільно розвивається індивідуальне та колективне життя, децентралізована державна влада і місцеве самоврядування, демократично розв'язуються суспільно-політичні проблеми на основі виважених, консенсусних відносин.

На теперішній час в Україні становлення громадянського суспільства – процес не завершений та проходить досить повільно і поступово. Вже сформовані органи влади різного рівня, але вони поки що демонструють

неспроможність вивести країну із системної кризи, а тому зрозумілим є динамічний процес відчуження громадян від держави, влади і політики.

Для громадянського суспільства характерна система представництва інтересів різних груп населення у вигляді політичних партій, які виражають інтереси та формулюють політичні пріоритети певних соціальних груп. На сьогодні політичні партії не достатньо сприяють належному встановленню каналів зв'язку між державою і громадянами.

Для становлення громадянського суспільства в Україні необхідною є реструктуризація українського суспільства. До тенденцій трансформації соціальної структури нашої держави можна віднести фактичну відсутність середнього класу й значного поступу в його формуванні, люмпенізацію численних верств населення, появу нових власників, поляризацію багатства і бідності, збереження старою номенклатурою своїх позицій. Понад 85 відсотків населення України займають положення нижче середнього класу й існує в умовах крайньої невизначеності та невпевненості. Через не сформованість середнього класу, розшарування суспільства на багатих і бідних переважає принцип сили, а не принцип права, хоча повсюдно декларується намір побудови правової держави.

Чинниками формування в Україні громадянського суспільства є:

- вільні та альтернативні політичні вибори, референдуми;
- незалежні (насамперед, від органів влади) засоби масової інформації;
- розвиток місцевого самоврядування та політичні партії, здатні репрезентувати групові інтереси.

Тому досить актуальним у подальшому є приділяти увагу вільному волевиявленню громадян, розвитку місцевого самоврядування з подальшою остаточною децентралізацією та створювати умови для формування демократичного суспільства.